

Reglementări specifice privind constituirea, funcționarea și organizarea persoanelor juridice fără scop patrimonial

Dr. ec. Elena STĂNCIULESCU

București

Abstract

Considering the role of the expert accountant to submit information which is needed by any firm manager to management, it is necessary to be acquainted with the financial and accounting regulatory framework and the legislation specific to the establishment, operation and organisation of entities. In this article, we aim to provide a summary of the way non-profit legal entities are established, operated and organised, namely associations, foundations, political parties, trade unions and employers' organisations, mutual aid houses, churches, so that expert accountants can support individuals in charge of the decision-making process in order to make the best decisions for the companies.

Key terms: non-profit legal entities, establishment, operation, organisation

Termeni-cheie: persoane juridice fără scop patrimonial, constituire, funcționare, organizare

Clasificare JEL: L31

To cite this article: Elena Stănciulescu, *Reglementări specifice privind constituirea, funcționarea și organizarea persoanelor juridice fără scop patrimonial*, *CECCAR Business Review*, N° 6/2022, pp. 30-41, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2022.06.04>

Persoanele juridice fără scop patrimonial sunt entități care desfășoară activități nonprofit potrivit legilor proprii de organizare și funcționare, cum ar fi asociațiile, fundațiile, partidele politice, organizațiile patronale și cele sindicale, casele de ajutor reciproc, cultele religioase.

➔ Obiectivul constituirii persoanelor juridice fără scop patrimonial

Tipul entităților	Obiectivul constituirii lor
Asociații și fundații	✓ Urmăresc desfășurarea unor activități de interes general sau în interesul unor colectivități ori, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial.
Partide politice	✓ Promovează valorile și interesele naționale și pluralismul politic. ✓ Contribuie la formarea opiniei publice. ✓ Participă cu candidați la alegeri și la constituirea unor autorități publice. ✓ Stimulează participarea cetățenilor la scrutine, potrivit legii.
Organizații patronale	✓ Reprezintă, susțin și apără interesele membrilor lor în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele și cu alte persoane juridice și fizice, în raport cu obiectul și scopul lor de activitate, în plan național și internațional, potrivit propriilor statute și în acord cu prevederile legii.

Tipul entităților	Obiectivul constituirii lor
Organizații sindicale	✓ Apără drepturile prevăzute în legislația națională, în contractele colective și individuale de muncă sau în acordurile colective de muncă, precum și în pactele, tratatele și convențiile internaționale la care România este parte, pentru promovarea intereselor profesionale, economice și sociale ale membrilor lor.
Asociații de proprietari	✓ Administrează, exploatează, întrețin, repară, reabilitează și modernizează proprietatea comună. ✓ Mențin imobilul în stare bună. ✓ Respectă drepturile și asumarea obligațiilor de către toți proprietarii.
Culte și asociații religioase	✓ Se constituie ca urmare a manifestării dreptului oricărei persoane de pe teritoriul României de a avea sau de a adopta o religie în mod colectiv, conform propriilor convingeri, cu respectarea constituției și a prevederilor legale. ✓ Au un rol spiritual, educațional, social-caritabil, cultural și de parteneriat social, precum și de factori ai păcii sociale.
Case de ajutor reciproc ale salariaților	✓ Au ca scop sprijinirea și întraajutorarea financiară a membrilor lor, persoane fizice salariate/persoane care obțin venituri de natură salarială.
Case de ajutor reciproc ale pensionarilor	✓ Își sprijină membrii prin acordarea de împrumuturi rambursabile, ajutoare nerambursabile și ajutoare pentru acoperirea unor cheltuieli cu înmormântarea foștilor membri, precum și prin prestarea de servicii accesibile tuturor membrilor lor.

⇒ Cadrul de reglementare aplicabil persoanelor juridice fără scop patrimonial

Tipul entităților	Cadrul de reglementare
Asociații și fundații	Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare
Partide politice	Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată
Organizații patronale	Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare
Organizații sindicale	Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare
Asociații de proprietari	Legea nr. 196/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor, cu modificările ulterioare
Culte și asociații religioase	Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată
Case de ajutor reciproc ale salariaților	Legea nr. 122/1996 privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților și al uniunilor acestora, republicată
Case de ajutor reciproc ale pensionarilor	Legea nr. 540/2002 privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, cu modificările și completările ulterioare

⇒ Asociațiile și fundațiile

Asociația este subiectul de drept privat constituit din trei sau mai multe persoane care, pe baza unei înțelegeri, pun în comun și fără drept de restituire contribuția materială, cunoștințele sau aportul lor în muncă

pentru realizarea unor activități în interes general, al unor colectivități sau, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unei asociații

Se înființează Asociația Salvați Copiii, cu sediul în București, cu scopul de a ajuta copiii din familii fără venituri.

Pentru a dobândi drepturi și a-și asuma obligații prin încheierea de acte juridice, aceasta va trebui să efectueze demersurile necesare în vederea obținerii personalității juridice. **Asociația dobândește personalitate juridică doar după înscrierea sa în Registrul asociațiilor și fundațiilor** aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție își are sediul, respectiv la Judecătoria București.

Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

- statutul asociației;
- actele doveditoare ale sediului și cele privind patrimoniul inițial, doar în cazul aportului în natură constând în bunuri imobile;
- copii certificate pentru conformitate cu originalul ale actelor doveditoare ale identității membrilor asociației;
- declarație pe propria răspundere a persoanei împuternicite care formulează cererea de înscriere cuprinzând datele de identificare ale beneficiarilor reali ai asociației, respectiv numele, prenumele, data nașterii, codul numeric personal, seria și numărul actului de identitate, cetățenia și domiciliul sau reședința;
- dovada disponibilității denumirii eliberată de Ministerul Justiției sau, după caz, refuzul motivat al eliberării acesteia.

În cazul asociațiilor constituite/conduse doar de persoane fizice nu este obligatorie depunerea declarației pe propria răspundere atunci când singurii beneficiari reali sunt persoanele fizice ale căror date de identificare sunt cuprinse în documentele din dosar.

Încheierea prin care s-a dispus înscrierea se comunică din oficiu, pentru evidența fiscală, organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul asociației, cu menționarea numărului de înscriere în registru.

■ Structurile teritoriale ale asociației

✓ Filiale cu personalitate juridică

Asociația își poate constitui filiale, ca structuri teritoriale, cu un număr minim de doi membri, organe de conducere proprii și un patrimoniu distinct de cel al asociației. Acestea sunt entități cu personalitate juridică, putând încheia în nume propriu acte juridice în condițiile stabilite de asociație prin statutul filialei. Ele pot încheia acte juridice de dispoziție în numele și pe seama asociației numai pe baza hotărârii prealabile a consiliului său director.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unei filiale

Asociația Salvați Copiii își constituie o filială în Pitești, prin hotărârea adunării generale a asociației.

Filiala va dobândi personalitate juridică de la data înscrierii în Registrul asociațiilor și fundațiilor. În acest sens, reprezentantul asociației depune la judecătoria în a cărei circumscripție urmează să își aibă sediul filiala, respectiv la Judecătoria Pitești, cererea de înscriere, împreună cu hotărârea de constituire a filialei, statutul, actele doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial ale acesteia, precum și copii certificate pentru conformitate cu originalul ale actelor doveditoare ale identității membrilor săi.

✓ **Sucursale fără personalitate juridică**

În baza hotărârii adunării generale, asociația își poate constitui sucursale, ca structuri teritoriale fără personalitate juridică. Acestea își pot desfășura activitatea numai după înscrierea lor în Registrul asociațiilor și fundațiilor. Cererea de înscriere, însoțită de hotărârea adunării generale, se depune la greua judecătorei în a cărei circumscripție își are sediul asociația.

Fundația este subiectul de drept înființat de una sau mai multe persoane care, pe baza unui act juridic între vii ori pentru cauză de moarte, constituie un patrimoniu afectat, în mod permanent și irevocabil, realizării unui scop de interes general sau, după caz, al unor colectivități.

Activul patrimonial inițial al acesteia trebuie să includă bunuri în natură sau în numerar, a căror valoare totală să fie de cel puțin 10 ori salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată la data constituirii fundației. Totuși, în cazul fundațiilor al căror scop exclusiv, sub sancțiunea dizolvării pe cale judecătorească, este efectuarea operațiunilor de colectare de fonduri care să fie puse la dispoziția altor asociații sau fundații, activul patrimonial inițial poate avea o valoare totală de cel puțin două ori salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unei fundații

Se înființează Fundația Noi Orizonturi, cu sediul în București.

În vederea dobândirii personalității juridice, fondatorii acesteia încheie statutul fundației, prin act sub semnătură privată. **Fundația dobândește personalitate juridică doar după înscrierea sa în Registrul asociațiilor și fundațiilor** aflat la greua judecătorei în a cărei circumscripție își are sediul, respectiv la Judecătoria București.

Cererea de înscriere va fi însoțită de următoarele documente:

- copie certificată pentru conformitate cu originalul a statutului;
- actele doveditoare ale sediului și cele privind patrimoniul inițial;
- copii certificate pentru conformitate cu originalul ale actelor doveditoare ale identității fondatorilor și membrilor consiliului director;
- declarație pe propria răspundere a persoanei împuternicite care cuprinde datele de identificare ale beneficiarilor reali ai fundației;
- dovada disponibilității denumirii eliberată de Ministerul Justiției sau, după caz, refuzul motivat al eliberării acesteia.

■ **Structurile teritoriale ale fundației**

Fundația își poate constitui filiale, ca structuri teritoriale, pe baza hotărârii consiliului director prin care le este alocat patrimoniul. Filiala este condusă de un consiliu director propriu alcătuit din cel puțin trei membri.

■ **Forme de asociere ale asociației/fundației**

Federațiile sunt constituite din două sau mai multe asociații ori fundații. **Federația devine persoană juridică din momentul înscrierii sale în Registrul federațiilor** aflat la greua tribunalului.

Asociațiile/fundațiile care constituie o federație își păstrează propria personalitate juridică, inclusiv propriul patrimoniu.

În cazul dizolvării federațiilor, dacă nu se prevede altfel în lege sau în statut, bunurile rămase în urma lichidării se transmit, în cote egale, către persoanele juridice constituente.

Retragerea din federație se poate face numai în urma aprobării raportului privind exercițiul financiar de către cenzori sau experți independenți.

Asociațiile, fundațiile și federațiile pot înființa societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Dividendele obținute de ele din activitățile acestor societăți se reinvestesc în aceleași societăți sau se folosesc în mod obligatoriu pentru realizarea scopului lor.

Asociațiile, fundațiile și federațiile pot desfășura orice alte activități economice directe dacă ele au caracter accesoriu și sunt în strânsă legătură cu scopul principal al persoanei juridice.

■ Veniturile asociațiilor, fundațiilor și federațiilor

Categoriile de venituri	Asociații	Fundații	Federații
Cotizațiile membrilor	Da	Nu	Da
Dobânzi și dividende rezultate din plasarea sumelor disponibile	Da	Da	Da
Dividendele societăților înființate de asociații sau de federații, reglementate de Legea nr. 31/1990	Da	Da	Da
Venituri realizate din activități economice directe	Da	Da	Da
Donații, sponsorizări sau legate	Da	Da	Da
Resurse obținute de la bugetul de stat sau de la bugetele locale	Da	Da	Da
Alte venituri prevăzute de lege	Da	Da	Da

➔ Partidele politice

Partidele politice sunt asociații cu caracter politic ale cetățenilor români cu drept de vot, care participă în mod liber la formarea și exercitarea voinței lor politice, îndeplinind o misiune publică garantată de Constituție. Ele sunt persoane juridice de drept public.

■ Forme de asociere a partidelor politice

✓ *Alianțe politice*

Partidele politice se pot asocia pe baza unui **protocol de asociere**, constituind o alianță politică. Protocolul de asociere trebuie să cuprindă:

- denumirea integrală și cea prescurtată ale alianței politice, precum și ale partidelor politice componente;
- semnul permanent al alianței;
- obiectivele sale;
- modul de organizare;
- factorii de decizie.

Alianțele politice ale căror cereri de înregistrare au fost admise se înscriu în **Registrul alianțelor politice**.

✓ *Formațiuni nepolitice*

Partidele politice pot realiza și alte forme de asociere cu formațiuni nepolitice, legal constituite, cu scopul promovării unor obiective comune.

Protocolul lor de constituire va fi depus la Tribunalul București pentru a fi înscris în **registrul altor forme de asociere a partidelor** și va conține următoarele:

- denumirea;
- semnul permanent, dacă este cazul;
- organizațiile aliate;
- obiectivele asocierii;

- modul de organizare;
- factorii de decizie.

Partidele politice membre ale alianțelor politice sau ale altor forme de asociere își păstrează personalitatea juridică și patrimoniul propriu.

Orice modificare în componența alianței politice sau în protocolul de asociere se comunică Tribunalului București pentru înregistrare.

✓ **Coaliții**

Dacă niciunul dintre partidele politice participante la scrutin nu obține majoritatea absolută în Parlament, partidele politice cu reprezentare parlamentară pot constitui coaliții pentru asigurarea guvernării, acestea nefiind supuse înregistrării. Protocolul de constituire va cuprinde numai dispoziții privind asigurarea guvernării și a sprijinului parlamentar.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unui partid politic

În vederea promovării valorilor și intereselor naționale, se înființează Partidul Dezvoltarea Economiei în România (PDER).

Pentru înregistrarea acestuia se depun la Tribunalul București următoarele documente:

- cererea de înregistrare, semnată de conducătorul organului său executiv și de cel puțin doi membri fondatori;

- statutul partidului;
- programul său;
- actul de constituire, semnat de cel puțin trei membri fondatori;
- o declarație privitoare la sediu și patrimoniul partidului;
- dovada deschiderii contului bancar.

PDER dobândește personalitate juridică de la data rămânerii definitive a hotărârii instanței privind admiterea cererii de înregistrare. Dacă cererea de înregistrare este admisă, acesta se înscrie în **Registrul partidelor politice**.

PDER are obligația să depună la Tribunalul București:

- documentele care atestă desfășurarea adunărilor generale, în termen de 30 de zile de la data acestora;
- documentele provenind de la autoritățile electorale competente privind desemnarea candidaților în alegeri, în termen de 30 de zile de la data alegerilor.

Orice modificare a statutului sau a programului acestuia se comunică Tribunalului București, în termen de 30 de zile de la data adoptării.

↻ **Organizațiile patronale**

■ **Forme de asociere a organizațiilor patronale**

Patronatele se constituie prin asociere liberă, pe sectoare de activitate, teritorial sau la nivel național, astfel:

Tipul	Modul de constituire
Organizații patronale	Prin asocierea patronilor
Federații patronale	Din două sau mai multe organizații patronale
Confederații patronale	Din două sau mai multe federații patronale
Uniuni patronale teritoriale	Din mai multe federații sau confederații patronale

Organizațiile patronale își pot constitui structuri organizatorice teritoriale proprii, cu sau fără personalitate juridică. Structurile organizatorice teritoriale fără personalitate juridică își desfășoară activitatea în baza statutului organizațiilor patronale din care fac parte.

Uniunile patronale teritoriale dobândesc personalitate juridică la cererea federațiilor sau a confederațiilor patronale care au hotărât constituirea acestora.

Organizațiile patronale sunt independente de autoritățile publice, de partidele politice și de sindicate.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unui patronat

Se înființează Asociația Română a Producătorilor de Vinuri (ARPV), cu sediul în Constanța, cu scopul de a susține interesele membrilor săi.

Pentru dobândirea personalității juridice, împuternicitul special al membrilor fondatori ai ARPV, prevăzut în procesul-verbal de constituire, trebuie să depună o cerere de înscriere la Judecătoria în a cărei rază teritorială își are sediul aceasta, respectiv la Judecătoria Constanța, la care anexează originalul și câte două copii certificate de reprezentantul legal ale următoarelor acte:

- procesul-verbal de constituire a organizației patronale, semnat de membrii fondatori;
- statutul acesteia;
- lista membrilor organului său executiv de conducere, cu menționarea numelui, prenumelui, codului numeric personal, profesiunii/funcției și domiciliului lor;
- dovada existenței sediului.

Judecătoria Constanța este obligată să țină un registru special de evidență a organizațiilor patronale, în care se înscriu denumirea și sediul acestora, criteriul de constituire, numele și prenumele membrilor organului executiv de conducere, numărul și data hotărârii judecătorești definitive de admitere a cererii de înscriere.

Organizația patronală ARPV dobândește personalitate juridică de la data înscrierii în registrul special de evidență a organizațiilor patronale a hotărârii judecătorești definitive de admitere a cererii de înscriere.

Orice modificare ulterioară a statutului și orice schimbare în componența organului de conducere trebuie aduse la cunoștința Judecătoriei Constanța în termen de 30 de zile.

ARPV are obligația ca, în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de înființare, să transmită Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, în format electronic, statutul, actul constitutiv, tabelul de adeziuni, datele de contact ale membrilor organelor executive de conducere și hotărârea judecătorească definitivă.

Hotărârile judecătorești prin care se constată îndeplinirea condițiilor de reprezentativitate a ARPV se comunică Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, care ține evidența acestora.

■ Surse de venituri ale organizațiilor patronale

Sursele veniturilor organizațiilor patronale pot fi taxe de înscriere, cotizații, donații, sponsorizări și alte venituri, potrivit statutelor și legilor în vigoare. Veniturile organizațiilor patronale sunt destinate realizării scopurilor pentru care au fost înființate și nu pot fi repartizate membrilor acestora.

■ Controlul activității financiare proprii a organizațiilor patronale

Comisia de cenzori realizează controlul activității financiare proprii a organizațiilor patronale, care funcționează potrivit statutului și legislației în vigoare. Controlul asupra activității economice desfășurate de organizațiile patronale și asupra stabilirii și virării obligațiilor față de bugetul de stat și bugetele de asigurări sociale se efectuează de către organele administrației de stat competente.

➤ Organizațiile sindicale

■ Forme de asociere a organizațiilor sindicale

Sindicatelor legal constituite se pot asocia după criteriul sectoarelor de activitate.

Tipul	Modul de constituire
Federații sindicale	Din două sau mai multe sindicate constituite în cadrul aceluiași sector de activitate
Confederații sindicale	Din două sau mai multe federații sindicale din sectoare de activitate diferite
Uniuni sindicale teritoriale	Din mai multe federații sau confederații sindicale constituite în comun

Un sindicat poate fi afiliat, la nivel național, unei singure federații sindicale. De asemenea, o federație sindicală poate fi afiliată, la nivel național, unei singure confederații sindicale.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unui sindicat

Se înființează Organizația Sindicală Înfrățirea, cu sediul în Ploiești, cu scopul de a apăra drepturile prevăzute în legislația națională și în contractele colective și individuale de muncă și de a promova interesele profesionale, economice și sociale ale membrilor săi.

Pentru a dobândi drepturi și a-și asuma obligații prin încheierea de acte juridice, aceasta trebuie să efectueze demersurile necesare în vederea obținerii personalității juridice. În acest scop, împuternicitul special al membrilor fondatori, prevăzut în procesul-verbal de constituire, trebuie să depună o cerere de înscriere la judecătoria în a cărei rază teritorială își are sediul aceasta, respectiv la Judecătoria Ploiești. La cererea de înscriere se anexează originalul și câte două copii certificate de reprezentantul legal ale următoarelor acte:

- procesul-verbal de constituire a sindicatului, semnat de membrii fondatori;
- statutul său;
- lista membrilor organului executiv de conducere, cu menționarea numelui, prenumelui, codului numeric personal, profesiei/funcției și a domiciliului acestora.

Organizația Sindicală Înfrățirea dobândește personalitate juridică de la data înscrierii în registrul special al sindicatelor a hotărârii judecătorești definitive.

Orice modificare ulterioară a statutului și orice schimbare în componența organului de conducere trebuie aduse la cunoștința Judecătoriei Ploiești în termen de 30 de zile.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unei federații sindicale

Se înființează Federația Sindicatelor în Construcții, cu sediul în Brașov.

În vederea dobândirii personalității juridice, împuternicitul special al acesteia va depune la judecătoria în a cărei rază teritorială își are sediul, respectiv la Judecătoria Brașov, o cerere pentru dobândirea personalității juridice, însoțită de următoarele înscrisuri:

- hotărârea de constituire a federației sindicale;
- hotărârile organizațiilor sindicale de a se asocia într-o federație, semnate de reprezentanții lor legali;
- copii legalizate ale hotărârilor judecătorești de dobândire a personalității juridice, rămase definitive, de către organizațiile sindicale care se asociază;
- statutul său;
- lista membrilor organului executiv de conducere, cu numele, prenumele, codul numeric personal și funcția acestora.

Federația Sindicatelor în Construcții dobândește personalitate juridică de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de admitere a cererii de înscriere în registrul special.

■ Dobândirea personalității juridice a uniunilor sindicale

Uniunile sindicale teritoriale dobândesc personalitate juridică la cererea federațiilor sau a confederațiilor sindicale care au hotărât constituirea lor. În acest scop, împuternicitul special al federației sau al confederației sindicale va depune o cerere de dobândire a personalității juridice la tribunalul în a cărui rază teritorială își are sediul uniunea sindicală teritorială, însoțită de:

- hotărârea federației ori a confederației sindicale de constituire a uniunii, potrivit statutului;
- copia certificată a statutului federației sau confederației sindicale;
- copia legalizată a hotărârii judecătorești de dobândire a personalității juridice de către aceasta, rămasă definitivă.

Organizația sindicală constituită prin asociere dobândește personalitate juridică de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de admitere a cererii de înscriere în registrul special.

Organizațiile sindicale se pot afilia la alte organizații interne și internaționale, conform statutului acestora.

Hotărârile judecătorești prin care se constată îndeplinirea condițiilor de reprezentativitate a organizațiilor sindicale se comunică Ministerului Consultării Publice și Dialogului Social, care va ține evidența acestora.

■ Cotizația de sindicat

La cererea organizației sindicale și cu acordul membrilor acesteia, angajatorii vor reține și vor vira sindicatului cotizația de sindicat pe statele lunare de plată. Aceasta este deductibilă în cuantum de maximum 1% din venitul brut realizat, potrivit prevederilor Codului fiscal.

■ Controlul activității financiare proprii a organizațiilor sindicale

Comisia de cenzori realizează controlul activității financiare proprii a organizațiilor sindicale, care funcționează potrivit statutului și legislației în vigoare. Controlul asupra activității economice desfășurate de organizațiile sindicale și asupra stabilirii și virării obligațiilor față de bugetul de stat și bugetele de asigurări sociale se efectuează de către organele administrației de stat competente.

➔ Asociațiile de proprietari

Asociația de proprietari este forma de asociere autonomă și fără scop lucrativ a proprietarilor dintr-un condominiu, având ca scop administrarea, exploatarea, întreținerea, repararea, reabilitarea și modernizarea proprietății comune, menținerea în stare bună a imobilului, respectarea drepturilor și asumarea obligațiilor de către toți proprietarii.

Exemplu privind dobândirea personalității juridice a unei asociații de proprietari

Se înființează Asociația de proprietari Pitești Residence prin acordul scris a 26 din cei 50 de proprietari.

Acordul de asociere conține:

- adresa și individualizarea proprietății individuale, potrivit actului de proprietate;
- numele și prenumele tuturor proprietarilor asociați;
- descrierea proprietății;
- enumerarea și descrierea părților aflate în proprietate comună și regulile de folosință a părților comune;
- cota-parte indiviză ce îi revine fiecărui proprietar din proprietatea comună;

• declarații pe propria răspundere ale proprietarilor privind informațiile referitoare la suprafețele utile și construite în situația în care acestea diferă de cele înscrise în actele de proprietate.

Hotărârea proprietarilor privind constituirea Pitești Residence se consemnează prin proces-verbal semnat de cei care au hotărât aceasta, anexă la acordul de asociere.

Cererea pentru dobândirea personalității juridice a asociației de proprietari împreună cu statutul, acordul de asociere și procesul-verbal de constituire se înregistrează la judecătoria în a cărei rază teritorială se află condominiul, respectiv la Judecătoria Pitești.

Asociația de proprietari dobândește personalitate juridică în baza încheierii judecătorești desemnat de președintele judecătoriei în a cărei circumscripție teritorială se află condominiul.

Proprietarii care nu au fost prezenți la adunarea proprietarilor în vederea constituirii asociației sau care au dobândit calitatea de proprietar ulterior adunării de constituire vor solicita înscrierea ulterioară în asociație în baza unei cereri scrise a acestora, prin semnarea unui act adițional la acordul de asociere.

Ori de câte ori intervin modificări, acordul de asociere și statutul asociației de proprietari, actualizate, se depun de președintele asociației de proprietari la judecătoria în a cărei rază teritorială se află condominiul.

După dobândirea personalității juridice, asociația de proprietari se înregistrează la organul fiscal local în a cărui rază teritorială se află condominiul.

■ Veniturile asociației de proprietari și fondurile constituite

Toate veniturile obținute din exploatarea proprietății comune, inclusiv cele din dobânzi bancare, aparțin asociației de proprietari. Acestea alimentează numai fondul de reparații al asociației și nu se plătesc proprietarilor.

Membrii asociației de proprietari au obligația să aprobe un fond de reparații anual pentru repararea și îmbunătățirea proprietății comune. Comitetul executiv fundamentează și prezintă adunării generale suma anuală necesară pentru constituirea sau completarea acestui fond, care se alimentează în avans, în tranșe lunare egale, prevăzute în lista de plată a cheltuielilor asociației de proprietari. Fondul de reparații este utilizat numai pentru consolidarea condominiului, reabilitarea termică, creșterea calității ambiental-arhitecturale a construcțiilor și repararea și îmbunătățirea proprietății comune. Sumele încasate pentru constituirea fondului de reparații se depun în contul asociației de proprietari.

În termen de cinci zile de la încetarea contractului de administrare, administratorul condominiului este obligat să prezinte președintelui asociației de proprietari și cenzorului/comisiei de cenzori contabilitatea fondului de reparații, a fondului de rulment și să o transfere noului administrator.

⇒ Cultele și asociațiile religioase

■ Dobândirea personalității juridice a cultelor religioase

Culte sunt persoane juridice de utilitate publică. Ele se organizează și funcționează în baza prevederilor constituționale și ale legii, în mod autonom, potrivit propriilor statute sau coduri canonice. În România nu există religie de stat, acesta fiind neutru față de orice credință religioasă sau ideologie atee.

Comunitățile religioase își aleg liber structura asociațională în care își manifestă credința religioasă: cult, asociație religioasă sau grup religios, cu respectarea Constituției și a legilor țării și cu condiția să nu aducă atingere securității publice, ordinii, sănătății și moralei publice, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Calitatea de cult recunoscut de stat se dobândește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Secretariatului de Stat pentru Culte. Prin activitatea și numărul lor de membri, asociațiile religioase trebuie să ofere garanții de durabilitate, stabilitate și interes public. La propunerea Secretariatului de Stat pentru Culte, Guvernul

poate retrage prin hotărâre calitatea de cult recunoscut atunci când, prin activitatea sa, acesta aduce atingeri grave securității publice, ordinii, sănătății sau moralei publice ori drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Modificarea și completarea statutelor de organizare și funcționare sau codurilor canonice ale cultelor se comunică, spre recunoaștere, Secretariatului de Stat pentru Culte.

■ Veniturile cultelor

Culte pot stabili contribuții din partea credincioșilor lor pentru susținerea activităților pe care le desfășoară. Veniturile proprii ale cultelor, create și administrate în conformitate cu statutele acestora, se folosesc pentru întreținerea lor și derularea activităților.

■ Susținerea cultelor religioase de către stat

Statul sprijină, la cerere, prin contribuții, în raport cu numărul credincioșilor cetățeni români și cu nevoile reale de subzistență și activitate, salarizarea personalului clerical și neclerical aparținând cultelor recunoscute. Acesta contribuie la salarizarea personalului de cult al unităților de cult cu venituri reduse, în condițiile stabilite prin lege.

Culte recunoscute pot beneficia, la cerere, de sprijin material din partea statului, pentru cheltuielile privind funcționarea unităților de cult, pentru reparații și construcții noi, în raport cu numărul credincioșilor și cu nevoile reale. Statul sprijină activitatea cultelor recunoscute și în calitate de furnizori de servicii sociale. De asemenea, acesta le acordă facilități fiscale, în condițiile legii.

■ Dobândirea personalității juridice a asociațiilor religioase

Asociațiile religioase sunt persoane juridice alcătuite din cel puțin 300 de cetățeni români sau rezidenți în țara noastră, care se asociază în vederea manifestării unei credințe religioase.

Asociația religioasă dobândește personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor religioase, care se instituie la greș judecătoreie în a cărei circumscripție teritorială își are sediul. Cererea de înscriere în acest registru va fi însoțită de următoarele documente:

- actul constitutiv în formă autentică;
- mărturisirea de credință proprie și statutul asociației religioase;
- actele doveditoare ale sediului și patrimoniului inițial;
- avizul consultativ al Secretariatului de Stat pentru Culte;
- dovada privind disponibilitatea denumirii, eliberată de Ministerul Justiției.

Odată cu efectuarea înscrierii, încheierea prin care s-a dispus înscrierea se comunică, din oficiu, organului financiar local în a cărui rază teritorială se află sediul asociației religioase, pentru evidența fiscală, cu menționarea numărului de înscriere în Registrul asociațiilor religioase.

Asociațiile religioase pot înființa filiale cu personalitate juridică, în conformitate cu statutele lor. Acestea beneficiază de facilități fiscale legate de activitatea lor religioasă potrivit Codului fiscal.

➔ Casele de ajutor reciproc ale salariaților/pensionarilor

Casele de ajutor reciproc ale salariaților/pensionarilor dobândesc personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la greș judecătoreie în a cărei circumscripție își au sediul.

■ Înscrierea în Registrul de evidență al BNR

Înființarea acestor entități se notifică Băncii Naționale a României, în termen de 30 de zile de la data înscrierii în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la greș judecătoreie în a cărei circumscripție teritorială își au sediul. Procedura și condițiile de notificare se stabilesc prin reglementări ale BNR. În urma notificării, dacă fac

dovada respectării cerințelor legale, BNR le transmite acestora documentul care atestă înscrierea în Registrul de evidență, în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației complete și întocmite în mod corespunzător.

Casele de ajutor reciproc sunt obligate să comunice modificările privind datele și informațiile cuprinse în documentația depusă inițial, conform reglementărilor emise de Banca Națională a României.

Potrivit Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, casele de ajutor reciproc desfășoară activitate de creditare cu respectarea următoarelor condiții:

- înscrierea în Registrul de evidență;
- păstrarea modului de organizare, funcționare și asociere potrivit prevederilor legislației speciale care le reglementează activitatea;
- activitatea de creditare desfășurată se limitează la acordarea de credite membrilor asociațiilor fără scop patrimonial organizate pe baza liberului consimțământ al salariaților/pensionarilor;
- sursele de finanțare se limitează la cele prevăzute de legea specială care le reglementează activitatea.

■ Uniunea Națională a Caselor de Ajutor Reciproc ale Salariaților din România

Uniunea Națională și uniunile constituite la nivel teritorial supraveghează activitatea caselor de ajutor reciproc ale salariaților și urmăresc asigurarea stabilității financiare a acestora.

Casele de ajutor reciproc ale salariaților au obligația de a prezenta anual situațiile financiare uniunilor teritoriale județene, Uniunii Naționale și direcțiilor generale ale finanțelor județene și a municipiului București. Uniunea Națională primește, verifică și centralizează situațiile financiare anuale ale acestora și ale uniunilor lor teritoriale, în vederea depunerii lor la Ministerul Finanțelor.

Controlul activităților desfășurate de casele de ajutor reciproc se face de către Ministerul Finanțelor în condițiile legii, în timp ce Uniunea Națională controlează activitatea uniunilor teritoriale ale caselor de ajutor reciproc ale salariaților.

Uniunea Națională poate iniția procedura de dizolvare a caselor de ajutor reciproc ale salariaților sau a uniunilor teritoriale, cu respectarea reglementărilor legale.

Bibliografie

1. Legea nr. 122/1996 privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților și al uniunilor acestora, republicată în Monitorul Oficial nr. 261/22.04.2009.
2. Legea nr. 540/2002 privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 723/03.10.2002, cu modificările și completările ulterioare.
3. Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată în Monitorul Oficial nr. 408/10.06.2015.
4. Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată în Monitorul Oficial nr. 201/21.03.2014.
5. Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, publicată în Monitorul Oficial nr. 259/21.04.2009, cu modificările și completările ulterioare.
6. Legea dialogului social nr. 62/2011, republicată în Monitorul Oficial nr. 625/31.08.2012, cu modificările și completările ulterioare.
7. Legea nr. 196/2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor, publicată în Monitorul Oficial nr. 660/30.07.2018, cu modificările ulterioare.
8. Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, publicată în Monitorul Oficial nr. 39/31.01.2000, cu modificările și completările ulterioare.